

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarohie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătiindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oraă 6 cr.
a treia-oraă 5 cr., și timbru de 30 cr.Redacția și administrația: Strada Poplăcii Nr. 15.
Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numele singuratică à 5 cr. se vînd la „Tipografia”, soc. pe acțiuni

Căderea lui Goldiș.

(=) Osânda s'a adus. Și-a adus-o însuși păcatul. Nevrednicul vicar de Oradea, Goldiș József, nu mai e membrul congresului național al bisericii gr.-or. române. Scăpată e acum cea mai înaltă corporație a bisericii noastre gr.-or. de figura, înjosită și înjositoare, a apostatului, devenit, sub forța împrejurărilor, fariseu. Insuși s'a retras. Insuși și-a rostit osânda. L'a îngenunchiat, l'a doborât pe el forța atotputernică a sentimentului public nutrit de toți bunii Români gr.-or. Acoperit de oprobriu general, huiduit de disprețul suveran al deputaților congresuali, așa s'a retras, cu rușine, păcatul...

E drept, votul sinodului episcopesc l'a justificat pe el „în ceea-ce privește în esență ținuta lui bisericească”. Și nici că se putea altcum, în condițiile date. Adus înaintea supremului for canonicesc al bisericii noastre gr.-or., s'a cutremurat de frică nevrednicul, și din apostat, ce era, fariseu s'a prefăcut.

Și-a renegat vorbirea-program și s'a scos... prieten legilor politice-bisericești și dușman, în punctul acesta, însăși partidei, de al cărei membru cu fală s'a afișat! Apucătura a reușit. Acusa apostasiei ne mai subsistând, sinodul episcopesc n'a mai avut încătrun: a trebuit, după argumentele date, să aducă verdict de justificare.

Și purtarea ce a dovedit păcatul în congres, faimosul seu „discurs de apărare”, dau cea mai hotărâtoare confirmare vinovăției sale...

Ne mai aducem aminte de apostasia de pie memorie Gáll și Beles. Aceștia încă s'au declarat aderenți ai legilor bisericești. Dar, ajunși la judecată înaintea congresului, nici n'au căutat să renege păcatul comis, nici n'au îndrăznit să stee față înaltei corporații, necum să rostească și „discurs de apărare”.

Ce a făcut Goldiș?

A cutezat, cu un cinism incalificabil, să iee parte la ședințele congresului, să stee cu nepăsare în fața deputaților, ba să se mai și „apere”!

Și ce apărare!

Nu justificări, ci acuze, insulte și amenințări s'au revărsat de pe buzele lui. A acuzat congresul de „odiu unilateral”; a insultat pe Metropolit cu învinuire de inconsecvență și de încălcare a dispozițiilor statutare bisericești, ear' pe episcopi cu vina gravă a trăgării afacerii sale, ba și-a uitat într'atât de locul unde se află și de poziția ce ocupă între noi, că — a amenințat congresul cu prigoana guvernului! Și toate acestea, prezentându-se pe sine ca omul cel mai nevinovat, ca o nefericită victimă a persecuției...

Așa și-a deșus mandatul cutezătorul nemernic!!

O generală și sguduitoare explozie de indignare și dispreț a fost și a trebuit să fie răspunsul congresului la procedura aceasta, infamă și infamantă, a fariseului.

Și astfel purtându-se, astfel manifestându-se, congresul n'a fost decât cea mai nefalsificată expresie a sentimentului public românesc.

Goldiș s'a executat pe sine, — membrii congresului au confirmat această executare.

În vînt s'a spulberat propunerea de verificare a comisiei, care atât de condamnabil a persistat pe lângă greșeala comisă odată! Cu rușine a fost alungat din congres, cel-ce nevrednic s'a dovedit a-i fi membru.

S'a statorit astfel, odată pentru totdeauna, o pildă strajnică de urmările ce au să și-le asumeze toți cei-ce calcă ori vor călca în urmele miserabile ale fariseului vicar.

S'a dat, luminos și neresturnat, un cas de precedență.

Așa înțelegem noi cazul petrecut și numai așa își are el rațiunea.

În urmare, alegătorii cari au trimis pe Goldiș în congres, — ar trebui să și-i facă adevărată datorie: să-l alunge dintre ei. Ear' dacă ei nu l'ar alunga, — congresul, în viitoarea sesiune, ar trebui să-l alunge.

S'ar evita, printr'o asemenea procedură, un ispititor și primejdios îndemnul la demoralizare, în stnul preoției noastre, și s'ar arăta, eclatant și hotărît, locul ce li-se cuvine nemernicilor de teapa lui Goldiș.

Cu alte cuvinte, s'ar statori aceea-ce trebuie să se statorească: fruntași și peste tot preoți și fi ai bisericii nu pot lavi și pângări, nepedeșipi, cele mai sfinte instituții ale noastre, aservindu-se guvernului, nici ascunde sub hainele de dreptcredincioși o inimă de slugi ale vrășmașilor creștinătății.

Cei-ce cutează a palmui biserica, — însuși palmuții se fie de sentimentul public bisericesc!

Sibiu, 25 Oct. n.

Congresul pentru organizarea autonomiei bisericii catolice este conchemat de primatele Vaszary pe 11 Noemvrie n. în Budapesta.

Se știe că Români greco-catolici au hotărît a ignora cu desăvîrșire acest congres și au protestat energic, ca el să delibereze și asupra bisericii noastre greco-catolice.

Am dori însă să știm cum mai stă cauza aceasta, atât de importantă, încredințată episcopului greco-catolic. „Unirea” ar pute să ne spună o vorbă.

Majláth și Buzáth. Cestorii nostri

cuos: cazul din Deva al episcopului Majláth. În ședința de Sămbătă a dietei afacerea aceasta a fost obiectul unei interpelațiuni. Deputatul Buzáth califică procedura autorităților ca o demonstrațiune în contra bisericii catolice și întreabă guvernul, dacă se identifică cu organele sale, și nu are de gând să-i disciplineze?

Vorbă să fie! Doar la ordinul guvernului au lucrat, cum au lucrat. Nu știm ce vor răspunde d-nii ministri, Wassics și Perczel, dar' ni-se pare că Bazáth va rămâne — buzat.

Decorația lui Jeszenszky preocupă

viu cercurile politice din România. Azi e fapt constatat, că Jeszenszky a fost decorat. Vorba mai e numai ca nedemulni, decorat prin contrabandă bănyfyst, să i-se denege brevetul. Cas de precedență, pentru aceasta există deja în cazul domnului Báron. Pentru aceasta pledează și ziarul „Drapelul” organ liberal.

Drapelul mai somează și pe guvern ca să rupă penibila tăcere în chestiune și să vorbească în Monitorul oficial.

Somăm și noi, pe cei-ce au urmat aici la noi aceeași politică de struț, ca să vorbească.

Decât să se ocupe de datoriile altora — niște minciuni exagerate — mai bine și-ar face datoria în chestia „Jeszenszky”.

S'auzim!

Domnia gendarmilor. În anul 1896

statul ungar a sspat pentru gendarmi cu 89, 364 fl. mai mult decât era prevăzut în budget. Ministrul de interne, vestitul Perczel, știți cu ce a motivat acest plus de spese? — Cu alegerile pentru dietă.

Așa-i constituțiunea Ungariei. Ea nu poate funcționa fără gendarmi. Drept are dl Dr. Weigand: Ungaria e stat polițienesc, gendarmerec!

Dr. Weigand și Maghiarii.

„36 ciasuri în temniță ungurească”.

Articolul dlui Dr. Weigand, anunțat deja în ultimul număr al „Tribunei” este reproducut în întregime și de ziarul Deutsches Volksblatt din Viena și Münchener Neueste Nachrichten din München. În nruul de azi începem și noi publicarea acestui articol în traducere.

„Trezeci de ciasuri în temniță ungurească, nu e decât începutul unei campanii filoromâne, pe care o va întreprinde Dr. Weigand în presa germană.”

Casul dela Bistrița.

În nruul dela 19 l. c., al ziarului Leipziger Neueste Nachrichten dl Dr. Weigand publică pe larg cazul seu dela Bistrița, pe care Tribuna nu de mult l'a denunțat lumii. Să știe, că la Bistrița căpitanul poliției a fost amenințat pe Dr. Weigand cu expulsare, dacă mai spune vre-o vorbă în favorul Românilor.

Broșura lui Weigand.

„Epoca” are următoarea informație, pe care o dăm cu rezervă:

„Aflăm în același timp, că dl Dr. Weigand lucrează la o broșură politică asupra chestiunii naționale.”

Broșura va apăre în cursul acestei luni și un exemplar de lux va fi oferit de Dr. Weigand în persoană principelui Bismarck la Friedrichsruhe, care și exprimase dorința ca să fie pus în curentul tuturor amănuntelor chestiunii naționale.”

Trezeci de ciasuri în temniță ungurească.

De

Dr. Gustav Weigand.

La 26 August, anul curent am ajuns în Vajdaháza, un sat românesc în ținutul muntos, care se extinde între Someș și Crișul-ropede din Ardeal. Insoțit de parochul din Tiho am descins la preotul local, pentru-că în micile localități, cari sînt a parte din calea de comunicațiune, omul este avisat în mod firesc la ospitalitatea locuitorilor, și aci e lucrul cel mai natural, că tragi la casa parochului, omul cel mai însemnat din comună. Eu mai nici-odată n'am bătut înzădar la ușa, din contră, cu foarte puține excepții am găsit cea mai cordială ospitalitate în toate călătoriile mele de trei ani prin ținuturile românești din Ungaria și Transilvania.

Firește trebuie se observ, că eu am fost cunoscut cel puțin după nume, însănta mai a celor mai mulți preoți, decât că și acolo, unde nu eram cunoscut, neîncrederea provocată la început dispărea la tot cazul, făcând loc în curînd unei sfăbilități călduroase.

În Vajdaháza m'am hotărît la îndemnul celor doi preoți să cercetez mănăstirea Strimber, un vestit loc de pelerinaj, unde oamăni obișnuiesc a se aduna din mari depărțări cu prilejul sfintei Mării, la 27 August. Visita aceasta nu era la început luată în planul meu, decât că împrejurarea, că astfel voui avé ocaziune de a afla la un loc oameni din deosebite ținuturi, cu cari să-mi fac studiile mele dialecticale, fără de a mai cerceta satele lor, a fost hotărâtoare pentru mine, și eu am promis celor doi domni, că voui veni în dimineața următoare acolo.

Ei au plecat în aceeași zi seara, pentru-că se poată lua parte și la slujbele cari se făceau de noapte.

În dimineața următoare, — era o zi splendidă, cam caldă — eu am plecat călare.

Chiar și bagajul, cu care de obicei era împovărat calul meu, l'am lăsat ac'o, după ce și așa aveam de gând să refutor pe același drum îndărăt. Mănăstirea nu e departe de sat, ascunsă într'o vale împrejnuită cu munți; pe jos poți merge acolo în două ceasuri, pe o potecă de munte. Eu însă am

foșt silit să merg cu calul pe drumul de trăsuri, care din pricina dealurilor face un mare înconjur. La început drumul merge așa de costis în sus, încât nu poți pricepe cum poate sui un car încărcat, după aceea mai puțin costis în jos, spre o vale, în care sînt mai multe sate resirate. Spre a-mi cruța cotiturile căii până jos în vale, m'am coborît de pe cal și am ajuns în curînd, pe un potec la țință. După aceea am mers în trop grabnic pe drumul bunșor, pe care am dat de numeroși pelerini pedestri, îmbrăcați de sərbătoare, și de cară încărcate, trase de cai slabi. Mergeau cu toții către locul de ragă.

După o cale de un ceas-și-jumătate am trebuit să las drumul, ca să mă abat într'o vale laterală, prin care conduce o cale foarte primitiv pregătită, nămolosă, pe luncă, către mănăstirea Strimbei.

Trebuie că m'au fost observat din depărtare, căci un protopop și vre-o 12 preoți mi-au eșit înainte întimpinare și protopopul, dl Ioan Háfegán din Dérgea, și-a exprimat în cuvinte oratorice bucuria, că eu le cercetez mănăstirea lor părăsită, îmi ură bun succes în studiile mele și ceru binecuvîntarea ceriului asupra mea și a familiei mele, pentru care i-am mulțumit lui și celor de față, prin câte va cuvinte, firește în limba românească.

De politică, lucru de sine înțeles, n'a fost nici vorbă.

Așteptarea mea, de a găsi un claustru vechiu, m'a înșelat total. Nu există acolo decât o capelă de lemn, dela începutul secolului, și o simplă casă țărănească, cu două chilii, lângă ea un staul ruinat; asta-i totul ce-i clădire acolo. În casă locuște țeraul care administrează moșia aparținătoare mănăstirii; călugări ori preoți nu sînt, fiindcă slujba dumnezească, ce se ține foarte rar pentru țerani ce locuiesc foarte resirat în jurul mănăstirii o face prootul din satul vecin, la a cărui parochie aparține și mănăstirea. Numele de „mănăstire” îl poartă localitatea din timpuri mai vechi, de pe când aci există un claustru împreună cu o școală pentru pregătirea clericilor. Dar' aceasta a fost tare de mult.

Insoțit de protopopul eu m'am amestecat prin mulțimea de oamăni, cari erau des așezați în jurul capelii. Din când în când veniau procesiuni, cărora îndată ce erau observate, le eșiau întru întimpinare grupe mai mici și le însoțiau între cântări până la biserică. Și cu toate-că erau mii de oamăni domnia așa o liniște și așa o seriozitate sfântă să vedea pe fața tuturor, încât cu rușine a trebuit să recunosc, în mine, că compatrioții mei de pe Rin sînt foarte departe de a eșunge pe acești simpli țerani români în ce privește religiozitatea profundă și smerenia de Dumnezeu temătoare.

De joc și dans, de prinoase lui Bach sau Veneri, cum foarte des se întempla la pelerinaje pe la noi, nu era nici cea mai mică urmă. Nu erau acolo decât 2—3 țetre, în care se vindea rachiu, bere și vin, dar' poporul făcea foarte puțină întrebuintare de ele, mai mult însă onorațiilor prezenți, dar' și ei nu mai în măsură mică, așa cât jidovii, cari ca pretutindenea în binecuvîntata Ungarie poartă comerțul de spirtoase, la întrebarea mea au răspuns, că n'au făcut decât foarte slabe sficeri.

Deși deoparte în biserica greco-catolică, la care aparțineau în cea mai mare parte pelerinii de acolo, joacă mare rol formalitățile externe, ca postul și sərbătorirea zilelor sfinților, și instrucțiunea religioasă a pêtresun mai puțin în popor, totuși domnește de altă parte în întreg poporul românesc un profund sentiment religios, încât „bunul Dumnezeu” este purtat nu numai pe buze, ci în inima fiecărui țeran trăește credința tare, că bucul D-zeu îi conduce destinele și-i îndreaptă toate celea spre bine.

O încredere în Dumnezeu chiar mișcătoare găsește omii în acest sorman popor, chinuit, care de aceea și la șerbii Domnului, la preoți, privește cu reverință, dacă ei nu-mai cât decât își împlinesc postul; totodată găsești și un devotament către Dumnezeu, care le ajută de a susporta în răbdare suferințele lumii acesteia, la care ei numără înainte de toate dările cele esorbitante, opresunile din partea notarilor și vixările din partea gendarmilor, — căci altfel de sigur, adese-ori s'ar întempla omoruri și ucideri.

La tot cazul aci trebuie luat în considerare faptul, că poporul acesta a trăit de veacuri în lăbăgie și el nu știe alta, decât că să asculte, decât că se facă servicii domnilor; și numai în ținuturile unde România au fost slugit mai înainte ca grănițeri, în regimente, mai are țeranul încetva conștiință de sine.

(Va urma).

Pentru „Tribuna”.

„Eată aci, în întregime, articolul publicat în fruntea ziarului „Adevărul”, sub titlul „Pentru Tribuna”, articol reproducut cu aprobări din partea mai multor ziare din România.”

Ultimele știri venite din Transilvania legitimează aceea-ce am scris și eri cu privire la situația țării „Tribuna”. Guvernul dela Pesta a hotărît suprimarea ziarului prin sărăcire, prin osânde succesive și prin amenzi covârșitoare.

Acuma a sosit ceasul să dovedim noi cestia din regat, cât sîntem de patrioți și câte sacrificii putem face pentru cauza națională. Acuma a sosit momentul ca, sâriind cu mic și cu mare, și punînd mână la mână să venim în ajutorul gazetei urgisite de Unguri.

„Tribuna” e condamnată ca să piară? Ei bine, să o ajutăm cu toții, să facem abonamente în toate orașele, în toate satele, toate casele; fiecare Român să aibă „Tribuna” pe masă „Tribuna” să fie ziarul fiecărui Român.

Să facem o manifestațiune grandioasă, unică în felul ei, să facem și noi Români ceva grandios, deosebit, care să înmărmurească pe Maghiari, care să dovedească lumii că Români n'au perit încă și că pentru cauza neamului lor știu face toate jertfele.

Să organizăm și să realizăm o subscripție colosală, să facem 10,000 de abonamente 20,000 dacă vom putea 100,000. Să ne adresăm la toți, la săraci, să primim abonamente, de un an, de jumătate an și de trei luni, să supunem la acest „impost național” pe tot Românul să nu acordăm nici un cas de scutire.

Să dovedim energie și patriotism prin fapte și prin sacrificii.

Nu mai cu vorbe sonore, numai cu parădă înfrunțirilor care, de cele mai multe-ori satisfac cel mult vanitatea oratorilor, sau numai ce acele manifestațiuni de tribună destinate să slujească interesele partidelor, nu se salvează „Tribuna”. Încă odată, momentul este al faptelor și al jertfelor. Momentul este să procurăm luptătorilor nervul rășboaielor adevăte să le punem la dispoziție fondurile îndestulătoare.

Și fie siguri acei cari se interesează de chestia națională, că nimic nu va ustura mai tare pe Unguri și nimic nu va întări mai mult pe frații obiduiți, ca un asemenea ajutor spontan, eficace și, în adevăr, patriotic.

Câtă vreme propaganda va pe margini la meetinguri de indignare și de protestare, câtă vreme partidele politice se vor ascunde în dosul mării cauze pentru a-și face trebuurile pentru sau contra dlui Sturdza, câtă vreme chestia națională va rămâne numai un pretext, ear' nu un scop, atîta timp Ungurii se doarmă liniștiți pe amîndouă mustățile și au să ne lase să ne amețim singuri în mijlocul șgomotului steril.

Dar' dacă vom să-l usturăm pe dușman, să vorbim mai puțin și să lucrăm mai mult. Deocamdată să începem cu ceva practic, foarte practic; să bāgam mână în buzunar și să scoatem prețul unui abonament la „Tribuna”.

Ear' pentru-că nici vorbele acestea să nu fie vorbe seci, destinate bătaiei vîntului, mă înscriu cel dintîi cu un abonament.

Și acuma, parafrazînd o veche vorbă voui zice Românilor: Cine iubește chestia națională, să mă urmeze!

Const. C. Bacalbașa.

Scrisori din Lipsca.

— Dela corespondentul nostru. —
— 18 Octomvrie n. I.

Expoziția industrială a Saxoniei.

Deși de abia de câteva zile în Germania — țara doftorilor, totuși mînat de un dor neobosit de a cunoaște, mi-s'a dat ocaziune a mă cufunda nițel în tainele ei. Prima impresie, care mi-au făcut-o Saxonii, n'a fost tocmai favorabilă pentru ei. După cât îi cunosc eu, sînt ce e drept oameni muncitori, dar' prea mult stau departe de fineța Vienei-zului sau de sinceritatea Bavarezului. Peste tot au un caracter mai moros, închis. Dar' pardon, că mă perd în chestii prea grele de rezolvat.

Expoziția.

Sufletul Lipscei pe această vreme e expoziția industrială saxonă-türingică. Toată lumea numai de ea vorbește; ea este ținta ori-cărui Neamț.

Expoziția aceasta a fost deschisă încă astă-vară și va fi închisă — mâne. E de caracter local pentru aceste două provincii nemțeste. În ea se concentrează lamura lucrurilor făcute de mâinile Nemților din aceste părți. De aceea cred, că și compatrioții mei vor ceti cu oare-care interes câteva amănunte asupra acestei expoziții.

Pavilionul industriei.

Edificiul principal este pavilionul industrial, care are mai multe încăperi. Mă voiu mărgini a vorbi numai de cele mai însemnate.

Bibliopolis.

E știut, că cel mai de frunte oraș al Europei, care trăește aproape exclusiv din comerțul cu cărți, este Lipsca.

Despărțământul librărilor și tipografilor, e natural deci să fie cum nu se poate mai bine reprezentat. În mijlocul acestui despărțământ stă statua lui Guttenberg, care gânditor privește asupra unei bucăți de hârtie, ce ține în mână uimit cum răsar pe ea literele, una cât una. Multimea defirme, cari trăesc din cărți, și-au expus produsele în mod demn de renumele lor vechiu.

Foarte atrăgător sînt așezate cărțile mici din cunoscuta „Universal Bibliothek“ a lui Reclam, cari formează diferite chipuri drăgălașe.

Nu există nici un ram de știință, care să nu fie reprezentat prin interpretii și muți, și totuși așa de elocvenți. Chiar și spiritismul își are încăperea sa specială; literatul acestei curent e firma Matze din Leipzig.

Cataloge și prospecte, trei traiste să fi avut, și tot nu le-ar fi încăput.

Industria musicală.

Un pas mai înainte și am ajuns la musică. Aici sînt expuse toate instrumentele descoperite mai urmă cu niște numiri, pe cari filolog să fi, și tot nu le poți înțelege fără 10 dicționare. Automatele musicale și instrumentele mecanice sînt zeci și sute de feluri. Piane electrice, cari cîntă și luminează totodată, apoi: Comet, Traubadur, Orphanion, Scolion, Kalliope, Excelsior, ba și orchestre întregi te delectează pentru 10 bani de-ți mîltă inima. Măestrul acestor perfecțiuni mecanice musicale este firma Paul din Leipzig. Atât despre partea stîngă a pavilionului.

Alte ramuri.

Partea dreaptă e plină de albituri brodate, lucruri de casă și articii de modă. Puntea între aceste două părți o formează despărțămintele argintașilor și industria de porțelan. În dosul lor sînt mașineriile. Despre cele dintăiu nu mai vreau să perd vorbe. Mai bine e reprezentată mașineria și îndosebi electrotehnica.

Mulți Nemți afirmă, că acest ram ar fi cu mult mai bine reprezentat decât în Nürnberg. Atât în treacă despre pavilionul industrial.

Pavilionul orașului.

Nu departe de acest pavilon este pavilionul orașului Lipsca, din care mai bine mi-a plăcut despărțământul institutului de ochi, ale căror lucruri sînt expuse alături de mijloacele de învățământ ale institutului.

Galeria de tablouri.

Un pas la dreapta dela acest pavilon este galeria de tablouri, în care dominează pictorul modern Klinger, care a cucerit de tot mințile Nemților. Opera lui principală expusă la Lipsca e „Christos în Olymp“.

Tabloul reprezentă pe Christos urmat de învățăceii sei, care poartă crucea într'un chip, ca-și-cum ar propaga cuvîntul Evangheliei între păcătoșii din Olimp. O „zeiță“ pocăită se vede îngenunchiază înaintea lui Iesus. Acest tablou e cea mai recentă schiță a geniului lui Klinger.

Nu departe de aceasta galerie e un tablou plastic reprezentând patimile lui Christos. Tabloul este reușit și produce o iluziune puternică.

Birturi.

Restul expoziției a fost cutropit de birturi, în a căror alcătuire Nemții-s măs-trii.

Alte curiozități.

Afară de birturi mai sînt trei despărțăminte foarte interesante: Un sat din Thüringia, o colonie din Africa-de-est și Lipsca în evul de mijloc, cu trgurile ei renumite.

Satul din Thüringen e vestit pentru cărnații cei buni; satul african e celebru pentru musica indigenă și condelecte festive ale Africanilor între sunete asurzitoare de cornuri.

Lipsca-veche e și mai interesantă. Această parte e alcătuită în fidelitate istorică. E plină de comercianți greci și jidani din orient, Bulgării cu ceafa groasă, Turci etc. Cu o vorbă e o menagerie de negustori din toată lumea, cari își expun mărfurile lor.

Pivnița lui Faust.

Ori-cât e de mică „Lipsca-veche“, ea nu e lipsită de birturi măestre, dintre cari cele mai însemnate sînt „Auersbach Keller“ și „Zum alten Strohsack“.

De cea mai mare însemnătate e pivnița Auersbach, în care și-a petrecut Faust cu Mephisto. Într'un colț dela dreapta e culina vrăjitoarelor, tot la dreapta în plafond e crepat podul și din el cade dracul, călare pe butoiu, în chip de vițel; de altminteri întreg plafondul e plin de frescuri.

Părății pivniței sînt plini de sentințe din Faust, ilustrate așa, bună-oară, îmi aduc aminte în fuga penii de un moș, care de treaz ce e numai poate sta pe picioare. Deasupra capului lui este următoarea inscripție: „Bin weder Freulein, weder Schön — și alte multe glume săsești de felul acesta.

Gretchen.

În trg mai este o figură, la care toată lumea privește cu drag. Ea reprezintă ideala figură a coconitei Gretchen din drama „Faust“.

O înaltă blondină, cu ochii negri de șerpe, vinde cărți postale cu priveliști, tocmai lângă pivnița „Auersbach“. Cine nu-și aduce aminte la privirea acestei frumoase copile de nevinovăția și castitatea ideală, insuflate de marele Goethe în Gretchen de odinioară?

Teatru medievale.

Pe lângă multele taine ale trgului din vechime, pe cari a le înșira ar dura prea mult, e de însemnat și jocul de teatru de pe aceea vreme. Mai multe persoane îmbrăcate medieval își reprezintă aventurile lor la signalul dat de un clopoțel. Interessant, că aceste sînt cât se poate de fidel executate. De vorbește cineva și nu e atent, servitorul îl îndrumă la ordina numai decât, întocmai ca pe aceea vreme.

Atâta în general despre expoziție; în proxima scrisoare despre alteceva.

Jupânel.

Cronică politică.

Noul minister sârbesc.

Pe cum se vestește din Belgrad, cu data de alaltăieri, noul minister sârbesc s'a constituit în modul următor: presidenție și externe — Mladen Georgievic; interne — Andonovic; finanțe — Popovic; comerț — Losanic; justiție — Costa Cristic; — războiu — colonelul Vukovic; lucrări publice — colonelul Manakovic; culte — Andreiu Georgievic.

Ministerul e de caracter neutral. Il compun liberali, reprezentați prin ministrul justiției Andonovic, și progresiști, reprezentați prin ministrul finanțelor Popovic.

Întâlniri de domnitori.

Earăși s'au întîlnit doi domnitori. Întâlnirea a avut loc la Darmstadt, alaltăieri. Ţarul Nicolae II. a primit în audiență pe principele Nicolae al Muntenegrului.

Gubernatorul Cretei.

Se depeșează din Paris, că marile puteri au convenit a candida la postul de guvernator al Cretei pe colonelul din Luxemburg Schaffer, care de douăzeci de ani trăește în orient, și e în poziția de-a cunoaște bine chestiunile politice orientale.

Din comitate.

Adunarea generală a comitatului Făgăraș.

— Raport special. —

Făgăraș, 18 Oct. c.

(Urmare).

Spre ilustrarea celor zise îmi iau voe a aminti aci unele date și documente scoase din acte oficiale, cari pun în o tristă lumină administrația „de model“ a „excelentei și bravei“ comisiuni silvanale condusă de prea înțeleptul președinte dela sedria orfanală Nagy Sándor. Așa d. e. comisiunea silvanală dă o „publicație“ (hirdetmény) un adevărat „stataru“ pentru proprietarii pădurilor. În acest edict oprește pădurăritul din 1 Maiu până în 1 Noemvrie, va se zică tocmai pe timpul, când considerând poziția grea a pă-

durilor noastre și lipsa căilor de comunicație este singur posibilă străbateră în păduri și păduritul; oprește a se duce alte lemne, fie acelea și uscate, decât cele căzute. Cum le vor găsi însă bieții oameni sub zăpadă, — fiind păduritul numai iarna iertat? Și fi vor oare atâtea ca să poată îndestul trebuințele proprietarilor? Unde rămăne apoi necesitatea ca proprietarii să poată și vinde lemne, ca astfel pădurea să fie și un izvor de câștig, de trau pentru ei? Mai departe restrînge dreptul de pășunat, — ear' asupra bietelor capre aduce sentință de moarte, exchizându-le total dela ori-ce pășune. Prin această dispoziție se dă o grea lovitură economiei de vite — care este principalul izvor de venit pentru întregă Țeara-Oltului. Atât proprietarii de păduri, cât și arăndașii de pășunit sînt expuși la o multime de șicane și gloabe din partea organelor silvanale — în modul arbitrar și fără nici o controlă. Dispune apoi ca zilele de pădurit să le hotărască silvanistul, prin ce pe deoparte să dă earăși o putere discreționară silvanistului asupra pădurilor, și se deschide cale spre nouă abuzuri, ear' pe de altă parte li-se ia proprietarilor un drept basat pe lege și exercitat de ei totdeauna până acum. Să ordonează apoi plantarea de păduri fără nici un plan, fără nici o considerare la posibilitate și scop și fără a spune modul și locul unde este de lipsă. O dispoziție dar' fără nici un căpătăiu, al cărei singur scop este a impune nou și zădărnice sarcine proprietarilor. Și altele multe de acestea. Și ce e mai mult, tot comisiunea, califică de transgresiune neobservarea acelei publicațiuni, va se zică un noș pretext de a lovi cu aspre pedepse pe bieții proprietari.

Asfel am ajuns că dreptul de proprietar de pădure la noi a devenit o sarcină de ne-suportat, încât îi vine omului să abdică de acest drept, numai ca să scape de multele vecșățiuni. Și aici vorește să aducă comisia silvanală pe proprietari. Speșele de administrare la noi întrec venitul, ba chiar și prețul pădurilor. Ca caracterisare a modului de chivernisire arată, că comisia silvanală a votat pentru grădinile de plantație pentru cercul Branului suma de 3193 fl. 57 cr. ear' pentru al Făgărașului 2853 fl. 92 cr., va se zică o sumă 6047 fl. 49 cr., pe spatele proprietarilor, fără-ca aceștia să știe ceva și fără nici un plan; fără a fi dovedită lipsa și practicată preinselor plantațiuni ear' pe de altă parte tot comisia ordonează sub grea pedeapsă să-și facă grădini de plantațiuni pe speșele lor. Și cum se folosește acea sumă? În anul 1896 s'a dat dlui silvanist Zankó jun. 350 fl., din care zise că a dat pădurarului V. Dateș dela Arpașul inf. pentru o grădină de plantațiuni 200 fl. ear' pădurarului M. Pop dela Lisa earăși pentru o grădină 150 fl. În anul 1897 tot dl Zankó jun. a ridicat suma de 500 fl. din care a luat, precum ar arăta chitanțele tot Dateș pentru aceeași grădină 200 fl., M haiu Pop 150 fl. și pădurarul Veres Tamás 150 fl. Ei, despre acești 850 fl. înod până astăzi nici o socoteală n'a făcut, că unde și cu ce rezultat s'a lucrat? Aceasta însemnează jaf cu averea proprietarilor de păduri. Tot dlui Zankó jun., i-s'a dat suma de 111 fl. 44 cr. pentru o busolă nouă, pe care însăși comisia silvanală recunoaște, că a comandat-o fără știrea și în-voierea ei, și fără a fi documentată lipsa; cea veche este încă în stare folosibilă. Asemenea dl Nagy Sándor ca președinte al comisiunii silvanale, cheltuește o sumă de 150 fl., pentru a face preumbări pe sub poalele munților, cu scop de a face un nou statut, care s'a adevărit nu numai de netrebnic, ci chiar

de dăunos. Pentru-ce nu a prezentat dl Nagy Sándor înăișu proiectul proprietarilor și numai dacă se primea și aflau acestea de lipsă să fi făcut excursiuni de plăcere pe buzunarul altuia. Vedem dar' domnilor, că s'a spesat suma de 111 fl. fără nici o lipsă, fără nici o socoteală și fără ca proprietarii, pe a căror pungă merge, să știe măcar ceva despre „wirtschaful“ de model al comunei silvanale. (Va urma).

N. R. Danilescu.

Hațeg, 22 Oct. n.

România liberă și-a perdut pe unul dintre cei mai valoroși cetățeni și Valea-Hațegului a avut trista dar' onorătoare distincțiune de a primi în solul ei osemintele celui cetățean.

Acel cetățean a fost N. R. Danilescu, care din copilul morarului din satul Rea de lângă Hațeg a ajuns până la cele mai mari onoruri și funcțiuni în frumoasa Românie, pe care el a iubit-o atât de ferbinte.

Date biografice.

Născut în 1848 în comuna Fărcădinul-de-sus din Valea-Hațegului, a făcut școalele primare în Hațeg, licenț în Blaj și pe urmă școala de agricultură dela Herestrău din Bacurești, de unde fu trimis de guvernul român la școala superioară de silvicultură din Nancy (Franța.) Reintors în Țeară a fost numit profesor, și mai târziu director la școala de agricultură dela Herestrău; ear' mai pe urmă profesor și director la școala de silvicultură dela Brănești. Paralel cu acestea împlinea funcțiunea de inspector-șef al serviciului silvic al armatei române. — A fost inginer silvic și avea gradul de inspector silvic, fiind și membru în comisiunea permanentă a ministerului domeniilor, — precum și membru al mai multor societăți științifice.

Aprecierea răposatului.

A fost de o rară activitate și exactitate în împlinirea serviciilor sale cătră stat și totuși mai găsea timp a publica scrieri speciale de silvicultură prin revistele științifice, pentru cari a și fost recompensat cu medalii Bene-Merente, Steaua și Coroana României.

Puteam zice, că a căzut victimă datoriei sale, căci dînsul punea slujba înaintea de căutarea sănătății. În primăvara trecută simțîndu-se subit- grav bolnav nu și-a părăsit postul sau; își făcea și bolnav cursurile la școala dela Brănești, numai ca elevii, pentru care și-a consacrat întreaga viață sa, să nu pearză nimic. Ajuns abia în vacanță a putut fi înduplecat să plece în străinătate pentru cautare sănătății pe care însă — durere — nu a mai găsit-o, căci reîntorcîndu-se în stare mai agravată în postea și de dînsul atât de mult adorată Valea a Hațegului a succumbat în Hațeg, în dimineața zilei de 5/17 Octomvrie, în etate de vîna 48 ani.

Moartea lui lasă un gol adînc simțit. — Știința silvică a României mai cu seamă perde într'insul pe cel mai luminat și autorizat reprezentant al ei. Națiunea română deplîne pe unul din cei mai devotați fii ai sei; ear' soția sa nemângăiată a perdut pe soțul ei adorat — model de virtute și de caracter.

Testamentul.

Nimic nu vorbește mai elocuent despre nobleța caracterului său decât dispoziția testamentară, care se poate resuma în trei cu-

FOIȚA „TRIBUNEI“.

EPIGRAMA.

CATAOLISM.

— Unui pesimist. —
Iorgu, azi, și-a luat umbrela, —
Îngrijit de vremuri grele:
S'a scornit că n' astă noapte
Va cădea ploaie de stele!

INTUNEREO.

— Unui student în fizic. —
Ar fi blăstêm, dac'aș cîrți,
Că nu-ți-auzim gura;
E fenomen ce-și află tîlc
Prin „camaie obscura“!

Unui actor.

Hamlet se prefăcea nebun,
Ca să-și ascundă taina bine —
Tu te prefaci, dar' nu te ascunzi
De prea-l' gîi de rușine!
Paris. V. Cioflec.

Fără rost...

Ziua, cu oboseala ei de muncă, se perde în somnurosul apus de soare și pe nesimțite se cufundă în vacioicia vîremilor trecute, ear' peste liniștea satului paște întunerecul nopții. Singurul am rîmas cu gândurile mele și în depănarea lor fără de rost, mă pierd pe cărările trecutului.

Rîtăcesc sburdalnic prin zilele copilării, alintate pe brațele iubitei mame. Mă îmbăt de farmecul „cărăuțului cu roate de prisene“ și pare că aud și acum glasul de voinic, când pocnînd din biciu mînam cei 12 boi de — soc.

Când a sosit apoi vremea să merg la școală, pare-că și acum simt cu cătă jale, cu căt amar m'am despărțit de cărauțel meu, de biciul, de boii mei — de întreaga mea avere.

Din cărauța, de lângă tata am strigat lucă odată la baba Sînda să grijească bine de averea mea, să nu cumva să-mi peardă vre-o roată dela cărauț sau să rupă vre-un corn dela boi.

Cu timpul școala mi-a furat din minte cărauțel și boii și în schimb mi-a dat peana și cartea...

Eram „student mare“. Aveam prietenii mei, cu care gustam cu nesăț din plăcerile vîremilor de școală, până-ce

în fine la o „serată cu dans“ am ajuns la cunoștința, că și eu am inimă, care știe iubi și poate să fie iubită. M'am făcut dar' „student“ în toată forma și apoi cu „absolutoru“ în mîna am apucat drumul vieții practice — m'am pus pe munca traiului.

Palate de iluzii și fortărețe de planuri edificam în fantasia mea de începător în ale vieții.

Zi cu zi deveniam tot mai cutezător și încercam să-mi tatu drum prin câmpile ademenitoare și fofoarite. Zdul prietenilor veselnici ce mă încunjură însă nu-mi permitea să văd atunci încă lugubrele stănci a nepuținții și pentru-ca liber să mă pot mișca, orbis se pot da avînt înclinării mele m'am rupt din mijlocul prietenilor mei.

Și azi?
Azi singur am rîmas și singur nu mă mai înțeleg.

În pustietatea ce mă încunjură ca un cântec de înmormîntare, sarbéd îmi șoptește glasul conștiinții: „trebuie să muncești în breazda materialisticii tale cariere, ca din fructele ostenelelor tale să răspîndești jertfalele educațiunii și să alimentezi foa-ul dragostei iubitorilor tel“.

Ce tristă divine: prin șubredă materie să alimentezi divine sentimente!

Și se cere să o faci, căci așa e rostul lumii.

Nime nu-ți eartă, că nu poți să te faci sclavul brutei materii, când sufletul îți arde în focul amalgamului de ideale.

Cine te crede, că tu nu te poți împăca cu rostul lumii de azi, în care cea mai sufericăre, m'am entremurat sub impresia unor inspirații, dar' fantasia mea a fost anemică și eu numai am băjbăit prin întunerec, pe acolo pe unde alții au făcut de mult lumină.

Ciocotesc de planuri. Literatură, știință, reforme sociale... Din nefericire din toate am căte o goală superficialitate. Prind ideea, dar' măcinîndu-o prin hodorigita mea moară, în loc să capăt făină, perd fără de urmă și grăunțul avut.

Trist dar' — adevărat!
Și acum, când tristul adevăr atât de sarbéd în față-mi apare, înțeleg pentru-ce nu pot reîntra în mijlocul prietenilor mei de odinioară; înțeleg pentru-ce părăsit și singur am rîmas — căci cine ascultă cîntecul violinei fără coardă?

Când toate aceste îmi sbuciumă mintea, stau năuc, nu știu, ce să fac:
„Să plîng ca copiii, ori să rîd ca nebunii“.

... Dar' cine mă înțelege?
Vasilache.

Când șoapta realității astfel glăsuiește, aș vrea să mă scutur de roiul sentimentelor, să mă lipsesc de inteligența adunată cu poftă păgână, în schimbul coarzelor de plug, lângă care doinind doina „măndrului d'ingă cale“ să-mi opresc pornirile și dorurile mele lângă „averea de patru boi“...

Pentru-ce mi-am greșit eu cărările? În loc să fi mers drept pe calea muncii pentru

vinte: „Totul pentru națiune“. Și în adevăr defunctul a lăsat întreaga sa avere (evaluată la vre-o 200,000 lei) Academiei române din București pentru scopuri științifice...

N'a uitat defunctul în dispoziția sa testamentară de a înduși restul vieții bătrânei și iubitei sale mame. Totodată plin de grațitudine a dispus de a se restitui consistoriului din Lugoj o sumă de bani echivalentă cu stipendiile ce le-a primit dela acel consistor pe timpul studiilor sale liceale.

Acesta e în trăsuri generale palidul portret al mult regretatului N. R. Danilescu. Sântem siguri, că alții mai competenți din România își vor lua sarcina și-și vor îndeplini datoria de a zăgrăvi în colorii vii meritele neperitoare ale acestui valoros bărbat român.

Înmormântarea. Înmormântarea rămășițelor pământești s'a făcut Mercuri în 8/20 Octombrie cu o pompă neobișnuită și deamnă de memoria răposatului.

În casele familiei Bucur Popovici din Hațeg s'a săvârșit ceremonia religioasă. — În mijlocul salonului mare, tapizat peste tot în negru, se ridica un catafalc înalt, pe care era așezat cosciugul de metal, care cuprindea rezele corp al defunctului. Catafalcul era acoperit cu douăzeci de coroane splendide, trimise din România și Transilvania.

Cununile. Remarcăm cu deosebire următoarele cununi:

Cununa uriașe de stejar cu inscripția: „Ministerul domeniilor — Profesorului N. R. Danilescu“.

Apoi una de lauri: „Societatea Progresului silvic — distinsului inginer silvic N. R. Danilescu“. Urmează apoi coroanele corpului profesoral al școlii de agricultură dela Herăstrău, coroana profesorilor școlii de silvicultură dela Brănești, etc. etc., precum și mai multe coroane depuse ca ultim omagiu din partea membrilor numeroasei familii Popovici, dintre cari remarcăm cu deosebire pe aceea a soției sale desolate.

Ceremonia funebă. La orele 1 din zi s'a început ceremonia funebă condusă de vicarul bisericii greco-catolice din Hațeg, asistat de alți 6 preoți.

O adâncă emoțiune și jale cuprinsă pe toți asistenții la auzul mișcătoarelor corale cântate de corul vocal al seminarului din Blaj și mai ales sunetele triste ale coralului „Plâng și mă tânguesc“, amestecate cu suspinele și plânsetele crud încercate soție a defunctului, a făcut ca toți cei de față — bărbați și femei — să verse lacrimi sincere de durere.

Cortegiul. După terminarea ceremoniei religioase cosciugul a fost ridicat de rudeniile defunctului și așezat pe carul funebru formându-se cortegiul în modul următor: Înainte se ducea crucea și praporii, apoi urmau delegații din aproape toate comunele rurale din Valea-Hațegului, elevii școlilor române din loc, carul cu numeroasele coroane, decorațiunile defunctului, purtate pe o pernă de catifea așezată pe o tavă de argint, corul metropolitan din Blaj, preoții în odăjdiile bisericesti, carul funebru ale cărui panglici au fost ținute de către delegații din București. După carul funebru urma adânc intristată soție, mama și numeroasele rudeni și fa urmă venea publicul — putem zice întregul oraș Hațeg.

La sunetul clopotelor dela cele patru biserici, cortegiul se puse în mișcare.

Discursuri funebre. S'au rostit 4 discursuri; unul la plecarea de acasă de profesorul Paul Olteanu, care făcî biografia neuitatului defunct.

În dreptul bisericii greco-catolice tinărul jurist Aurel Viad a arătat în mișcatoare cuvinte însemnătate defunctului pe terenul național.

La mormântul dl inspector silvic Orlănești în numele ministerului domeniilor a relevat însemnatele merite ce defunctul le-a avut ca profesor.

În sfârșit inginerul silvic dl Nadejde a pronunțat ultimul adio ca delegat din partea societății „Progresul silvic“ din București.

După acest discurs cosciugul a fost lăsat în rezele mormânt cu fața îndreptată spre răsărit spre România lui mult iubită, mormânt săpat tocmai la marginea unei păduri. Da tocmai lângă pădure pentru care defunctul și-a dedicat întreaga sa activitate și viață.

Astfel s'a terminat această impunătoare și tristă sărbătoare, care a fost demnă

de un bărbat de talia lui N. R. Danilescu.

Dacă cele 120 telegrame de condoleanțe sosite din toate unghiurile locuite de Români nu vor putea alina durerile mult intristatei soții, se nu uita că defunctul nu a fost numai soțul ei, ci și copilul științei, și astfel împărțind ea ca soție durerile împreună cu „mama-știință“ după pierderea acestui bărbat și copil al științei — mângâierea își va găsi mai ușor calea în inima sdrăbită a văduvei nemuritorului defunct.

Dumnezeu să-l odihnească în pace! Tai.

CRONICĂ

Sibiu, 25 Oct. n. 1897. Din cauza sfintei sărbători de mâne, numărul proximal foii noastre va apăre numai Mercuri seara.

De ce lui Bánffy?! Întru amintirea visei de acum un an a M. Sale Monarchului nostru, consiliul comunal al capitalei române a decis să predea Monarchului un frumos dar: un album din 12 fotografii ale celor mai frumoase poziții din București. Oficiosul „Pester Lloyd“ scrie, că albumul, însoțit de o scrisoare a primarului Bucureștilor, s'a trimis prim-ministrului Bánffy, pentru a-l preda Monarchului.

Și de ce lui Bánffy? Ori e acesta, în asemenea chestii, mai competent decât ministerul de externe din Viena?!

„Almășana“. D.n. încredințarea membrilor fondatori, rog pe toți acei st. domni, cărora li-s'au trimis liste de subscriere de-ale lufințândului institut „Almășana“ în Hida, se binevoiască a le trimite nesmiat, cu orice rezultat, la onorata direcțiune a „Albina“ în Sibiu, până la 1 Noembrie a. c. st. n.

Toate zările românești sînt rugate să reproducă această rugare. Dr. Simion Tămășiu, avocat.

Un profesor universitar despre Șaguna. Dr. Iuliu Kovács, profesor de dreptul eclesiastic la universitatea din Budapesta, în una dintre prelegerile sale de curend, tratând literatură dreptul canonic, a vorbit mai o oară întregă despre Șaguna. Între altele a zis la urmă: „Șaguna a fost un om foarte mare. Cu spiritul său și cu talentul său, de a cunoaște situația și a o ști întru buință, a purtat de nas pe toți diplomații noștri, pentru-că le era superior. A dat biserică sale iubite o constituțiune genială, care bsbată pe consistoare și sinode, întrunește toate condițiunile de existență. Nouă nu ne poate fi simpatice Șaguna, pentru-că activitatea lui a fost totdeauna dușmănoasă pentru noi și pentru-că întotdeauna a lucrat contra noastră, dar trebuie să recunoaștem, că a fost un mare bărbat“.

Hymen. La Cronica noastră din numărul trecut s'a publicat un hymen de to: „mutilat“ din partea „cruzilor“ celeșgători. De aceea, pentru a preveni orice supărare, oare-cum justificată, îl publicăm de nou:

Văduva Eufemia Dr. Caian anunță cununia nepoatei sale, d-șoara Șarlotă Eufemia, cu dl Isidor A. Butnariu, cleric absolut, — ce se va celebra la 7 Nov. n. 1897 în biserica gr.-cat. din Boșia-montană.

Dr. I. N. Roman, avocat. Simpaticul amic al ziarului nostru, dl I. N. Roman, care a susținut o luptă așa de frumoasă contra Ungurilor la Bruxelles, a făcut zilele acestea în Iași examenul de liberă practică (censura de avocat) și mâne-poimâne va deschide cancelarie advocațională la Iași, ori București.

Numeroșii cunoscuți și amici ai noului avocat vor primi ca și noi cu plăcere această veste, convinși fiind, că nici noua carieră nu-l va putea abate dela luptă pentru cauza noastră, careia și până acum atâtea servicii și jertfe i-a făcut.

D.n. acest prilej o gazetă din Iași publică următoarea silhuetă sub titlul

Dr. I. N. Roman.

»A schimbat multe cărți de vizită, și-a primenit în multe rânduri titlurile ziaristice — titlurile car' nu idele — dar' nici-odată nu și-a putut alătura un epitet atât de măgulitor ca acel de doctor, la care-i dă dreptul definitiv concursul susținut alaltăseară la universitatea noastră după acel din Bruxelles“.

»Roman e o figură cunoscută și a avut o vreme de popularitate la Iași. A ocupat cu multă demnitate locuri de onoare la gazete din a doua și din întâia capitală și e îndoios dacă-l va răbda temperamentul să renunțe definitiv la rolul de luminător al opiniei publice“.

»Roman e o figură cunoscută și a avut o vreme de popularitate la Iași. A ocupat cu multă demnitate locuri de onoare la gazete din a doua și din întâia capitală și e îndoios dacă-l va răbda temperamentul să renunțe definitiv la rolul de luminător al opiniei publice“.

Poet și nu fără talent, și-a publicat »volumul unic« din care vor merita să fie citate »Noptile«, »Nălucel« și altele.

»Foarte simpatic la vorbă, ritmic și cum-penit, pare că gândește mai mult decât vorbește. Rar devine expansiv — și atunci recită poeme de sute de versuri pe de rost. Are o memorie uriașe“.

»În politică e pasionat de chestia Românilor transilvăneni; în lipsă de subiecte însă are de rezervă »șeratul român“.

Această caracterizare scurtă, pe care numai în favorul amicului nostru am com-

pleta-o dacă am adauge ceva, ne îndreptățește și mai mult să zicem, că chestiunea noastră națională, pentru care Roman e întru adevăr pasionat, poate să aștepte mult dela el, mai ales dela excelențel său condeiu.

Gas de moarte. Din Velcherul-de-Câmpie (comit. Turda-Arieș) ni-se vestește trista știre că Vineri, în 22 l. c., a adormit în Domnul ved. Irina Elekes născ. Popa. Răposata o femeie venerabilă, este mama dlui Dr. Elekes din Sebeșul-săseșc, căruia îi trimitem expresiunea condolențelor noastre.

Nou avocat român. Camera advocațională din Timișoara a primit în lista membrilor sei pe dl Dr. Iuliu Tămășel.

Numire. Comitele-suprem al Sibiului a numit pe medicul veterinar al cercului Mureș-Radna, Arpad Csokonyai, medic veterinar provisor al comitatului Sibiului.

Duel pentru răboiul greco-turc. Din Atena se vestește, că doi sublocoteniți, Drossopulo și Primari, au ajuns într'un conflict atât de violent la discuție despre răboiul greco-turc, încât s'au provocat la duel. Și duelul a fost fatal: Drossopulo a omorît pe contrar.

Licitație. La gara din loc se vor licita în 27 Octombrie n. următoarele obiecte: 3 mașini de cusut, în stare de tot nouă, 2 gi-mantane de rafării, 20 de scânduri de brad, 4 obzei de roată.

Știri mărunte. În Villach (Carintia) a răposat FML-tul în pensiune Ferdinand cav. de Pachner. — Orașul Námur (Rusia) a fost pus în mare parte, de o incendiu violent. — La Fiume și Ancona furtuni turbate au făcut pagube mari și au secerat mai multe victime. — Protonotarul orașului Mezőberény a defraudat bani oficioși; un comisar ministerial i-a pus averea sub sechestru și a făcut arătare criminală contra lui. — Comitatul Marburg, în sudunarea generală de alaltăieri, a făcut o fundațiune de 4000 fl. pentru asilul de copii săraci de sub patronajul arhidieceșei Clotilda. — În Genua s'au arestați profesorul univ. Pipia și contele Datili, acușați a fi înșelat dela un giuvaergiu 100.000 lire.

Posta redacțiunii. „Es gibt nur a Kaiserstadt“ etc. — nu se poate publica. Am cetit-o întregă și ne-am hotărât a nu pune la probă și răbdarea cetitorilor. Ca cuprins e un amestec prea bîzard de poezie și prosă, amestec, care numai tornat într'un limbaj măiestru, spiritual și ușor, ar pute trece ca lectură de foșpoară. Limbajul d-tale însă e foarte greu, nemăsurat și lipsit de armonie. Am încercat a-l dirage, dar' e cu neputință. Serie-ne mai bine câte un raport, înregistrând, ca un cronicar fidel faptele de interes românesc, ce se petrec acolo.

Lucrarea despre „Rossini“ am anunțat, tot aici, că se va publica. Rugarea cealaltă nu și-o putem implini. La „R. J.“ o găsești. Altescu. Din „La căleșul viilor“ — nu se poate publica decât „Toamna“; „Noaptea“ asemenea nu se poate publica; „Norii nopții“ însă da!

Lucian în O. M. Asupra materialului de acord. Privitor la „Asociațiune“ n'am primit nimic. Ceea-ce așteaptă foile ungurești, și dușmanii noștri, înzădar așteaptă Eine feste Burg ist...!

Bibliografie. Studii Literare.

Revenim la valoroasa carte a dlui profesor Teodor Raica din Ploiești, pentru-că se sătragem asupra-i atențiunea tuturor cărturarilor noștri, mai ales însă a profesorilor și dascălilor români, dela cari asemenea cărți n'ar trebui să lipsească.

E destul, deocamdată, să arătăm cuprinsul bogat al acestui volum de peste 160 pagini. El conține: (partea I) un studiu critic intitulat: O gramatică parodice (pe 54 pagini), apoi: Veacul al XVI. Limba și literatura Românilor de A. Lupul-Antonescu, asemenea un articol critic. Urmează în fine cel mai bogat și mai interesant studiu: „Codrul frate cu Româniul“ un studiu asupra doinei române, plin de observații originale și frapante, tratat cu mare pricepere în mod științific. Acest tractat are 2 părți: „Colonizarea“ și „descălcarea“, și prezintă o lectură foarte mulțumitoare, care deșteaptă în mintea gânditoare multe de idei asupra raportului gîngăș, ce se manifestă, prin poezia populară, între Români și codrul verde (Frunză verde, ... foaie verde.)

Partea ultimă (IV) a cărții cuprinde un studiu filologic asupra prepoziției „de“. Este o completă monografie a acestei particule așa de deasă și așa de cu multe înțelesuri în limba noastră. Eată titlii acestei părți: Selecțiunea graului; „de“ ca prepoziție; raportul casual; „de“ ca adverb; „de“ ca pronume; „de“ ca conjuncție.

Creдем, că și din aceste puține notițe iubitorii de studii limbii române vor pricepe însemnătatea acestei cărți, care mai are și rara însușire de a fi ținută în raport cu valoarea sa. Costă numai 75 cr., și se poate procura dela librăria societății noastre pe acțiuni „Tipografa“.

„Naționalitatea“. Societatea noastră „Tipografa“ a scos într'o elegantă broșură interesantul studiu de Max Nordau despre „Naționalitate“. Valoarea acestui studiu este cunoscută cetitorilor noștri; limbajul frumos, în care „Rosmarin“ al nostru a știut să-l îmbrace e gustat deja de cetitorii noștri, căci

în „Tribuna“ s'a publicat mai înainte. Vorba era numai, ca interesantele observațiuni originale ale genialului autor să nu rămână res-firite prin atâția numeri de ziar, ci să fie colectate într'un mănunchiu, mai accesibile la cetit și meditat. Aceasta a implinit-o „Tipografa“ când a retipărit articolul din „Tribuna“ în broșura de față. În estensiune de 40 pagini, tipărite frumos pe hârtie fină, această pretioasă broșură se trimite francat pentru 25 cr. A se adresa la librăria „Tipografeii“ soc. pe acțiuni în Sibiu.

„ENCICLOPEDIA ROMÂNĂ“ editată sub auspiciile și din însărcinarea „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“ de Dr. Corneliu Diaconovich, prim-secretarul „Asociațiunii“.

A apărut fascicoul al V-lea, care cuprinde mult peste 1000 articole (Balneum-Boulé) cu numeroase ilustrațiuni. Dintre articolele mai mari, de interes special românesc, amintim: Bănat, Băncile (cu ilustr. Palatul Băncii naț. din București), Barac Ioan, Barany călugărul, Bărăția, Barbu, Barceanu, Barițiu (cu ilustr. Medalia bătută de Academia rom. în onoarea lui), Barozzi, Bărsescu, Baisa raba (de D. Oncul), Basarabia (de Z. C. Arbure), Beiaș (cu 3 ilustr.: gimnasiul, internatul Pavelian de băieți, școala de fete), Berariu, Bere (cu 4 ilustr.: instalațiunile stabilimentului Bragadiru din București). Dintre celelalte ilustr. mai amintim: Bananiern, Batoza (mașina de treerat) etc.

Cuprinsul bogat al acestui fascicoul, aranjat cu multă îngrijire, arată un progres continu și îmbucurător, care îndreptățește la speranța, că această mare publicațiune a Asociațiunii se va termina cu deplin succes.

Abonamentele se fac la editorul W. Krafft în Sibiu (Nagyseben) și se achită în rate de fl. 5. — pentru 5 fasc., ori de fl. 10. — pentru a tom. Pentru România la librăria D. Storck 1 Müller în Bu-urești pentru câte 5 ori 10 fl. sc. a Lei 2.50.

APEL

În cauza înființării unui fond pentru reconvalescența spitalului comitatens din Sighișoara.

În timpul scurtiei existențe a spitalului nostru comitatens s'a simțit adânc lipsa unui fond, din ale cărui interese se se împartă ajutoare reconvalescenților săraci, cari es din spital.

Adese-ori acești sărmani nu dispun nici de crucerii de lipsă, ca să se poată reîntoarce acasă cu trenul, ori cu trăsura, și în drumul cel lung, ce nu arare-ori trebuie să-l percurgă pe jos și rău îmbrăcați, sînt în pericol aș altera din nou sănătatea.

Mulți reconvalescenți, cari prin operație norocoasă au fost vindecați de aibeală nu sînt în stare a-și pute procura ochelarii necesari, ci așa nici că se pot bucura pe deplin de puterea vederii redăștigate, căci sînt restrîși în ocupațiunea lor.

Adesea se întem্পă, că un pacient, căruia i-a fost amputat un picior, trebuie să se tărăie pe cărți, lipsindu-i mijloacele pentru procurarea unui picior de lemn, prin care mult s'ar mări forța sa de lucru. Așa însă poate e siluit să se pună pe cerșite.

Ca să nu ostenim pe cetitorul vom numi numai câțiva din acei articoli, cari aparțin îngrijirii reconvalescenților, dintre cari unii sînt de dorit, sau chiar indispensabili pentru cei-ce ese din spital vindecați, precum: Legături pentru cei operați la pînțele, fășii de flanel pentru pacienții cu umflături la pulpă, cămeși de tricot pentru așezarea corsetelor de gips la crucea spinării, abstrăgînd dela ochii artificiali de sticlă ș. a., reclamați numai de treabuințe cosmetice.

Un fond de cel puțin 5000 fl. pentru reconvalescenți ne-ar pune în poziție a putea acoperi din interesele lui trebuințele cele mai întențioare ale acestor sărmani!

Provocăm dar' pe toți oamenii cu simțăminte umane, a contribui cu dinarul lor la înființarea unui atare fond, — și ne rugăm, ca contribuiriile în bani, — primindu-se cu mulțumire, și cele mai mici daruri — să se trimsă dui Dr. Oberth, director și medic-primar al spitalului comitatens în Sighișoara, care le va cuita apoi în „Grossk'ker Boten“.

De vreme-ce nu numai locuitorii comitatului nostru, ci și cei din comitatele învecinate recur de multe-ori la spitalul nostru, adreăm rugarea noastră și către binefăcătorii locuitori ai acestor comitate, că astfel să fim în stare, a putea ajutara pe toți bolnavii săraci fără deosebire de religie, naționalitate și publicațiune, numai după lipsa lor.

Sighișoara, în 20 Octombrie 1897. Samogy István, vice-comite.

Teatra orașenesc în Sibiu.

Marti 26 Oct. n. Die Bekenntnisse. Comedie în 3 acte de Bauerfeld. Inceputul la 7 ore seara.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 22 Oct. n. 1897.

Table with columns: Sămînțe, Qualitatea per Hect., Prețul per 100 chiliogr. (dela până), and Prețul per 100 chiliogr. (dela până). Rows include Grâu, Băncănesc vechiu, Grâu dela Tisa, etc.

Cursul pieții din Sibiu. Din 20 Oct. n. 1897.

Table with columns: Hârtie-monetă română, Lire turcești, Imperiali, etc. and values.

Bursa de Budapesta. Din 22 Oct. n. 1897.

Table with columns: Renta de aur ung., ungu. val. cor., Impozitul câșilor ferate ung., etc. and values.

Bursa de Viena. Din 22 Oct. n. 1897.

Table with columns: Renta de aur ung., Renta ung. v. c., Impozitul câșilor ferate ung., etc. and values.

Bursa de București. Din 30 Sept. v. — 4 ore p. m.

Table with columns: Renta rom. per 1:65 5/8, Renta română amort. 5%, Renta (Schuldverschreib), etc. and values.

Pentru redacție și editură responsabil: Petru Sîmion. Proprietar: Pentru „Tipografa“, societate pe acțiuni: V. H. Dressmann.

Să se comandez la colectorul principal din Budapesta numit prin direcțiunea loteriei de clase priv. r. ung.

Mészáros Miklós, Budapesta, Nador-utca 5, cutia poștei nr. 237.

Losuri originale la clasa I. a

loteriei de clase priv. reg. ungare. Depunere solidă, cumpetată, șanse mari.

Cel mai mare câștig eventual 1 milion coroane.

Tragerea clasei I. în 11 Noiembrie 1897.

La comanda se trimite cu mandat pentru

Table with 4 columns: los întreg, jumătate, pătrime, optime and corresponding values in florins.

Liste de câștiguri apar în gazete. — Liste oficioase trimit fiecărui jucător 8 zile după tragere. — Planul oficios gratis.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu

Strada Poplăcii Nr. 15.

Biblioteca populară a „Tribunei“.

- List of books for sale with titles, authors, and prices. Includes 'Pădureanca', 'Fata Craiului', 'Strigoaica', etc.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librărilor și peste tot vânzătorilor, să dă rabatul cuvenit.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

Toate scrierile profesorului Dr. Weigand despre Români

se găsesc de vânzare la „Librăria“ noastră cu prețurile originale. Astfel:

- List of books by Dr. Weigand: 'Die Aromunen', 'Land und Leute', 'Vlach-Meglen', etc.

Librăria „Tipografie“, societate pe acțiuni.

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressandt.

Nr. 147—1897.

[2155] 1—2

Concurs.

Prin aceasta se scrie concurs, cu termenul de 8 Noiembrie n. a. c. la postul de învățător-diriginte dela școala comunală din Orlat.

Emolumente:

- Salary details: a) Salar anual 350 fl., b) Relut pentru 12 stâni lemne 150 fl., Suma 500 fl.

plătiri din fondurile grăntierești în rate lunare decursive.

Quartir liber în edificiul școlii și grădina în extensiune de 575 [m].

Doritorii de a ocupa acest post, vor avea să dovedească, că posed perfect în scriere și vorbire limba română și maghiară, apoi având a manipula o stupină cu 70 stupi, că sunt stuparii practici.

- Salary details: a) Salar anual 300 fl., b) Reut de quartir și lemne 51 fl. 60 cr., Suma 351 fl. 60 cr.

plătiri din fondurile grăntierești în rate lunare decursive.

Suplicile, provăzute cu documente necesare, în cari să se amintească apriat o eventuală aplicare și pentru primirea postului al 3-lea, sânt a se înainta sub-crisului până la termenul sus îndigitat.

Orlat, la 23 Octombrie 1897.

Pentru senat. școl. com.:

Dion. P. Decel, președinte.

Nr. 1658/1897.

[2147] 2—8

Publicațiune.

Dreptul de vânat pe teritoriul comunei Porcești se va exaranda pe calea licitațiunii publice în cancelaria comunală în 2 Noiembrie st. n. 1897 la 9 ore înainte de amiază pe timp de 6 ani de zile, începând cu ziua licitații.

Condițiunile de licitare se pot vedea în cancelaria comunală și înainte de licitare.

Porcești, în 20 Octombrie 1897.

Primăria comunală:

Ioan Faur, Nicolae Fleschin, primar, notar.

Un culegător-tipograf

se caută la „Tipografia“, societ. pe acțiuni în Sibiu.

Condițiune sigură.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Istoria Transilvaniei“

de George Barițiu.

Monumental op al regretatului nostru istoric: „Părți alese din istoria Transilvaniei pe 200 ani din urmă“, se poate procura de acum

cu preț redus!

- Volume details: Volumul I, II, III, Opul întreg with prices.

Aceasta carte n'ar fi iertat să lipsească din casa nici unui ban Român.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Au eșit de sub tipar și se află de vânzare:

Chestiunea

Română

în Roma.

Conferența

domnului

Roberto Fava.

Prețul numai 20 cr.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Călimdarul Poporului

pe anul comun

1898.

Anul XIII.

SIBIU.

Editura și tiparul „Tipografie“, societate pe acțiuni.

Prețul 20 cr., cu trimiterea pe postă 25 cr.

Prețul 20 cr., cu trimiterea pe postă 25 cr.

Cu șese ilustrațiuni!

Cuprinsul: Călimdarul astronomic și bisericesc, cu povești economice pe fiecare lună. — Cronologie pe anul 1897. — Genealogia domnitorilor europeni. — Posta. — Corespondența telegrafică. — Raportul între măsurile nouă și vechi. — Scara timbrilor. — Autoritățile bisericesti române din Ungaria și Transilvania. — George Coșbuc (chiță literară): „Nunta Zamferei“, „Noi vrem pământ“, „Murșul și Oltul“ (poveste din popor), „Nemai una!“ (poesie), „Sălcia și plopu“ (legendă din popor), „Rugămintea din urmă“ (poesii) și alte „Poesii scurte“. — „Glume“. — „Mântuirea steaguului“ (schiță istorică) de Petru Vancu. — Ioan Creangă (schiță literară cu portret): „Povestea unui om leșez“ și „Oltenii din Iași“, „Rostiri, zicători, cuvinte“. — Th. D. Speranță (schiță și două anecdote): „Mama Ungu ului“, „Jidani și hoții“. — George Pop de Băsești (biografia cu portret). — „Cât de lungă să fie ziua, tot vine noaptea“, de doamna Columb. — „Castelul din Carpați“ (schiță bibliografică) de Jules Verne. — „Rășul nostru“, cronică întâmplărilor de peste an, de Ioan Scurtu cu următoarele portrete intercalate în text: Iosif St. Șulțiu, Ioan Hannia, Dr. C. Lușger. — Economie: „Despre dări și termine“, „Asigurarea contra focului și grindinei“, „Întinerea pomilor“, „Povești“. — „Tirgurile din Ungaria și Transilvania“. — „Tirgurile din Bucovina“. — „Tirgurile (băciurile) principale din România“. — „Inserate“.

Prețul 20 cr., cu trimiterea pe postă 25 cr.

„TIPOGRAFIA“, SOCIETATE PE ACȚIUNI, SIBIU.

Scrierile eminentului și simpaticului poet și prosator

Al. Vlăhuță,

se află de vânzare pe lângă prețurile originale și anume:

- List of books by Al. Vlăhuță: „Iubire“, „Dan“, „Din goana vieții“, „Un an de luptă“, etc.

Comandele să se adreseze:

„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

A eșit de sub tipar și se află de vânzare la „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu

MEMORIALUL

arhiepiscopului și metropolitului

Andrieu baron de Șaguna

sau

luptele naționale-politice ale Românilor

1846—1873

de

NICOLAE POPEA,

archimandrit-vicar arhiepiscopesc.

Tomul I.

Prețul 1 fl. 30 cr.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.